

Литвин І. В.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва
Національного університету «Львівська політехніка»

Lytvyn Iryna

PhD in Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at the Department of Management
and International Business Department
Lviv Polytechnic National University

ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ЕКОСИСТЕМ СТАРТАПІВ

Анотація. У статті вивчено закордонний досвід формування та розвитку екосистем стартапів, визначено ключові чинники успішного розвитку національних екосистем стартапів, окреслено основні напрями та етапи трансформації традиційної інноваційної системи у гнучку та ефективну екосистему стартапів. Проаналізовано іноземну практику застосування державним сектором різноманітних інструментів для формування та розвитку екосистем стартапів, визначено роль державного сектору щодо ініціювання створення місцевих екосистем та розроблення моделей їх підтримки, вироблення політики стимулювання та розвитку стартап-підприємництва у регіоні. Визначено основні відмінності між національними інноваційними системами та екосистемами стартапів. На основі огляду наукової літератури, вивчення думок експертів-практиків, міжнародного досвіду успішної розбудови екосистем стартапів проаналізовано можливості його застосування у нашій країні, запропоновано рекомендації, що можуть бути враховані під час розроблення національної політики формування та розвитку екосистем стартапів країни.

Ключові слова: стартапи, екосистема стартапів, національна інноваційна система, політика і стратегії формування та розвитку екосистем стартапів.

Вступ та постановка проблеми. Швидкозростаючі компанії у вигляді стартапів створюють вагомі можливості для пошвидшення темпів зростання національної економіки, росту обсягів фінансування інновацій, розвитку нових індустрій та збільшення обсягів міжнародної торгівлі. Нові реалії сучасного динамічного середовища вимагають від державного та приватного секторів нових методів та підходів до управління інноваційними процесами. Актуальним стає налагодження державно-приватного партнерства та тісної співпраці міст і регіонів із корпораціями, організаціями державного сектору та малим і середнім бізнесом. Для стимулювання стартап-підприємництва в Україні виникає потреба у формуванні ефективних механізмів співпраці державного та приватного секторів у рамках національної політики створення та розвитку екосистем стартапів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останні роки спостерігається активізація уваги науковців до теми формування та розвитку екосистем стартапів. Іноземні автори ретельно вивчають чинники успішної побудови національних екосистем розвитку стартапів та намагаються підібрати дієві інструменти політики стимулювання стартап-підприємництва. У статті проведено огляд літературних джерел із метою пошуку ефективних методів для формування і розвитку екосистем стартапів у різних країнах світу. Вивчено іноземний досвід створення стратегічних альянсів, налагодження співпраці між структурними елементами національних інноваційних систем (НІС).

У [1] проведено дослідження ОАЕ на базі «потрійної спіралі» – зв'язків між трьома ключовими елементами національної інноваційної системи, гравцями екосистеми: урядом, бізнесом та науковими установами. У [2] досліджено два базових гравця розвитку інноваційного підприємництва в Індії, якими є глобальні транснаціональні корпорації та швидкозростаючі стартапи. Роль державного сектору Індії щодо розвитку місцевої екосистеми стартапів полягає в ініціюванні та створенні

підприємницьких хабів (найбільший в Індії – Bangalore entrepreneurial hub) та заснуванні 140 інкубаторів у малих містах країни. У [3] проаналізовано екосистему стартапів у Чехії, одним з інструментів державного сектору для підтримки стартапів є університетські програми створення фірм типу спін-офф.

Вивчення літератури за темою дослідження вказує на існування тісного зв'язку між рівнем урбанізації міст, станом розвитку транспортної, соціальної, фінансової інфраструктури, якістю місцевого управління та ефективністю формування стартап-міст і центрів інновацій у країнах світу.

У [4] досліджено ключові чинники, що сприяють розвитку румунських стартап-міст (Startup Cities). Під час планування проєктів стартап-міст у Румунії враховують такі важливі чинники, як розроблення стратегій спеціалізації на конкретних видах економічної діяльності, що підтримуються в рамках розвитку стартапів, а також використання стратегічних переваг агломерації шляхом співпраці з містами, що поділяють аналогічну спеціалізацію, на міжнародному і місцевому рівнях. Ці чинники є ключовими під час розроблення національної політики створення стійкої підприємницької екосистеми країни.

Вивченню основних аспектів, які має враховувати політика урядів та місцевих влад під час формування екосистеми стартап-підприємництва, присвячено праці: P.T. Roundy, M.A. Bayer [5], T. Le Trinh [6], A. Patnaik, S.S. Pasumarti, B. Nayak [7], V.S.S.R. Muramalla, A.M. Al-Hazza [8].

Стаття [5] пропонує вибирати стратегії управління екосистемами стартапів залежно від розмірів самої екосистеми, наявності у ній міцних колабораційних цінностей та обсягів доступних ресурсів, зокрема стратегію «мостування» або буферну стратегію розвитку (bridging and buffering).

У [6] вивчено такі чинники стимулювання стартап-підприємництва, як: державна політика, фінансовий капі-

тал, культурні, соціальні чинники та людський капітал, які впливають на успіх малого та середнього бізнесу та формування сприятливої екосистеми підприємництва у місті Дананг (В'єтнам). Зазначається, що для сталого розвитку стартапів повинна бути створена відповідна система правового забезпечення, що охоплює питання застосування стимулюючих механізмів у сфері оподаткування нового бізнесу у перші три-п'ять років роботи, кредитної політики, системи гарантій та субсидування стартап-підприємств на початкових етапах їхнього розвитку.

У статті [7] окреслено кроки, що зроблені для створення національної екосистеми стартапів, на прикладі штату Одіша (Індія). Політика розвитку стартапів полягає у тому, щоб підтримати місцеве підприємництво та забезпечити працевлаштування кваліфікованої молоді штату. Для успіху цієї політики уряд ініціював багато кроків, які включають у себе створення окремого Агентства зі створення умов для розвитку стартапів та формування національної екосистеми стартапів світового класу через заснування інкубаційних центрів, хабів та фондів для акселерації стартапів.

У роботі [8] досліджено чинники, що стимулюють розвиток технологічних стартапів в Індії. Індійський уряд розробив політику підтримки стартапів, що включає широкий спектр інструментів: створення парків програмних технологій, формування спеціальних економічних зон, відкриття промислових коридорів, застосування концепції цільової групи з електронного врядування та реалізація політики кібербезпеки у сфері інформаційних технологій через заснування інноваційних центрів та лабораторій, створення фонду для цифрового розвитку, парку програмних технологій, центру підтримки міжнародного патентного захисту в електроніці та інформаційних технологіях, використання фіскальних стимулів для стартапів, знаходження прогалів у бізнес-середовищі, надання підтримки стартапам для створення мінімально життєздатних продуктів, підсилення іміджу та формування довіри до брендів індійських стартапів.

Вагому роль у науковій літературі за тематикою розвитку екосистем стартапів відведено питанням створення акселераторів, різного роду акселераційних програм, бізнес-інкубації стартапів. Окрім того, під час вивчення чинників та інструментів ефективної побудови екосистем стартапів науковці акцентують увагу на важливості венчурного капіталу, зростанні ролі соціального капіталу та соціальних мереж, наявності та доступності інфраструктури краудфандінгу у регіоні, зростанні ролі ВНЗ у формуванні інноваційних систем та екосистем стартапів.

Як показує аналіз літературних джерел, вивчення досвіду країн світу, роль державного сектору є вирішальною для успішного розвитку екосистем стартапів, їх швидкого розвитку та зростання. Для нашої країни важливим є пошук ефективних моделей підтримки та забезпечення умов для ініціювання та створення локальних екосистем стартапів, що зумовлює тематику досліджень та напрямки роботи автора для вироблення рекомендацій із формування та розвитку місцевої екосистеми стартапів.

Метою роботи є вивчення закордонного досвіду та ролі державного сектору у формуванні екосистем стартапів; визначення основних відмінностей між національними інноваційними системами та екосистемами стартапів; окреслення основних напрямів та етапів трансформування традиційної інноваційної системи у гнучку та ефективну екосистему стартапів; вироблення рекомендацій, що можуть бути враховані під час розроблення національної політики формування та розвитку екосистем стартапів країни.

Результати дослідження. Розуміння поняття «екосистема стартапів» досить широке. За територіальною ознакою екосистемі стартапів можна вивчати на рівні окремого міста, держави чи на глобальному рівні. За ознакою формування та управління виділяють екосистему на корпоративному (рівень корпорацій), регіональному чи національному рівнях. У статті мова піде про національний та регіональний рівні побудови екосистем стартапів.

Побудова екосистем стартапів базується на новому типі мислення, на підприємницькому підході, що розглядає екосистемі розвитку стартапів як динамічну самонаправляючу, еволюційну систему з великим рівнем невизначеності, котра вимагає нового типу когнітивних навичок для співпраці різного виду організацій (приватних та державних, громадських і комунальних).

Досвід інших країн показує, що варто відокремлювати політику розвитку стартап-підприємництва від загальної політики підтримки підприємництва в країні. Можливості для успішного розвитку інноваційного приватного сектору є слабкими без стратегічних колаборацій у рамках екосистеми. Самостійно державний сектор не може виконувати роль драйвера зростання економіки, але може надавати системну підтримку для розвитку регіонального місцевого стартап-підприємництва. Державний сектор може взяти на себе роль керуючого у побудові довготривалих платформ і частини локальної екосистеми стартапів, зокрема щодо налагодження співпраці, сталого стійкого обміну інформацією між усіма членами екосистеми, а також щодо вироблення візії розвитку для всіх гравців екосистеми.

Огляд літературних джерел та власні дослідження автора дали змогу виявити відмінності у підходах до побудови інноваційних систем та екосистем стартапів (табл. 1).

Національну політику розвитку стартап-підприємництва слід розвивати починаючи з міст та регіонів. При цьому виникає потреба трансформації існуючих місцевих локальних та національних інноваційних систем в екосистему стартап-підприємництва. З огляду на виокремлені відмінності у побудові інноваційних систем та екосистем стартапів, роль державного сектору для підтримки екосистемного підходу розвитку стартап-підприємництва має бути розширена у частині функцій. Державний сектор може забезпечити виконання таких функцій розвитку екосистеми: формування політики інновацій, відповідальності за генерування інноваційних знань, які сприятимуть розвитку та переходу екосистеми на новий рівень; розроблення стратегічного напрямку екосистеми, залучення нових членів, пошук можливостей розвитку екосистеми; виявлення нових джерел залучення ресурсів (нових організацій-операторів, коштів) для стабільного зростання екосистеми; забезпечення умов для безперерйного функціонування, створення свого роду «захисту» екосистеми від зовнішнього впливу; організування заходів із метою розвитку системи, обміну інформацією, просування екосистеми у блогах і соціальних мережах тощо.

Вивчення іноземного досвіду побудови місцевих екосистем стартапів дало можливість зробити висновок про потребу забезпечення таких важливих ролей для успішного функціонування та розвитку екосистеми стартапів, як: формування спільних цілей екосистеми, підтримка досягнення місії та спільного бачення напрямів розвитку екосистеми всіма гравцями; мотивування і підтримка внутрішнього розвитку екосистеми; вироблення командного духу та формування атмосфери співпраці та налагодження зв'язків, розроблення ефективних методів роботи, моніторинг ефективності співпраці в екосистемі, виявлення та управління конфліктами між учасниками; надання допо-

Основні відмінності формування та розвитку інноваційних систем та екосистем стартапів

Критерії	Інноваційні системи	Екосистеми стартапів
Інноваційна спрямованість	Інновації закритого типу, переважно поліпшувального характеру	Відкриті інновації, комплексне врахування реальних потреб ринку
Вагомі джерела фінансування	Грантове фінансування, залежність від державного сектору	Широке і гнучке застосування різних зовнішніх джерел фінансування, відносна самостійність від державного сектору
Структура	Проста, лінійна структура, традиційні методи управління	Нелінійна, мереживна структура, нові гнучкі методи управління
Основні рушії інновацій, зростання економіки та зайнятості і досягнення соціальних ефектів	Великі приватні компанії, організації державного сектору	Стартапи та малі інноваційно-технологічні фірми (МІТФ)
Характеристика бізнес-послуг	Традиційні послуги, які недостатньо зосереджені на потребах МІТФ, не повністю враховують потреби швидкого зростання, глобального масштабування стартапів, носять неконсолідований та несистемний характер	Розвиток відкритих інноваційних платформ із широким колом бізнес-послуг, які базуються на спеціальному міжнародному досвіді та знаннях про глобальні ринки
Ефективність інноваційної діяльності	Низька через недостатньо ефективні стратегії та методи управління	Висока за рахунок використання відкритих технологій нового покоління, нових гнучких форм управління інноваціями

Джерело: складено за даними [9]

моги, менторства для окремих гравців у напрямі їхнього розвитку як інтегрального складника екосистеми; забезпечення поточної роботи екосистеми, відбір та скеровування членів екосистеми, відслідковування за дотриманням неофіційних правил екосистеми; розроблення мереж ефективних каналів комунікацій у рамках екосистеми і поза нею; моніторинг, оцінювання стану та формування довготривалих планів розвитку екосистеми.

Процес формування екосистеми стартапів потребує часу і зусиль, тому його рекомендовано проводити поетапно. Не першому етапі ініціювання активізується діяльність з імплементації культури стартап-підприємництва та генерування ідей із побудови екосистеми стартапів, відбувається вивчення трендів, що впливають на підприємницьку інноваційну діяльність, стартап-мислення та чинників формування екосистеми стартапів. Даний етап передбачає визначення розуміння місця та ролі міст у формуванні локальних екосистем, що повинні відповідати міжнародним стандартам міст-екосистем стартапів. Роль державного сектору цього етапу зводиться до відкриття інноваційних платформ та ініціювання створення стартап спільноти. На етапі ініціювання визначаються необхідні для екосистеми послуги та організації, що їх забезпечуватимуть на етапах всього життєвого циклу стартапів.

Другий етап передбачає визначення географічних меж екосистеми. Формування екосистеми стартапів передбачає визначення місії, цілей, географічних меж екосистеми, розроблення стратегії розвитку екосистеми. Роль державного сектору на даному етапі зводиться до розвитку та становлення культури стартап-підприємництва, налагодження співпраці з місцевими ключовими гравцями у розробленні та зборі інформації для формування стартап-екосистеми, створення спільного бачення та дорожньої карти для розвитку місцевої екосистеми.

На третьому етапі побудови місцевої екосистеми стартапів відбувається вимірювання та візуалізація екосистеми, визначаються вузькі чи слабкі місця учасників екосистеми, формується система обміну інформацією. Цей етап фокусується на визначенні функцій та послуг, що будуть надаватися гравцями екосистеми, додаються необхідні відсутні компоненти екосистеми (допоміжні організації чи послуги),

створюються колабораційні зв'язки та формуються альянси стартапів. Метою третього етапу є підвищення продуктивності та ефективності екосистеми на всіх її рівнях.

Заключний етап формування екосистеми стартапів передбачає загальне керівництво екосистемою та безперервний процес її вдосконалення відповідно до вимог часу. Даний етап характеризується активним застосуванням підприємницької культури, що призводить до створення інновацій. Завданням влади є входження місцевої екосистеми у глобальні рейтинги екосистем стартапів, оцінювання довгострокової карти розвитку екосистеми, коректування та визначення потреб у необхідних ресурсах для подальшого зростання екосистеми, проведення моніторингу, порівняльного аналізу місцевої екосистеми з іншими з метою поліпшення інвестиційного клімату та залучення міжнародних інвесторів до екосистеми. Постійний моніторинг, відслідковування та усунення слабких місць екосистеми допомагають збільшувати чисельність місцевих стартапів, поліпшувати якість бізнес-послуг, пришвидшувати масштабування та збільшення рентабельності інвестицій у стартап-компанії регіону.

Висновки. У статті проаналізовано іноземний досвід формування та розвитку екосистем стартапів та запропоновано рекомендації щодо його адаптації для України. Успішна закордонна практика застосування державним сектором різноманітних інструментів підтримки екосистем стартапів може бути врахована під час розроблення національної політики формування та розвитку екосистем стартапів нашої країни.

Під час розроблення стратегії розвитку екосистем стартапів варто враховувати роль державного сектору щодо ініціювання створення місцевих екосистем, розроблення моделей їх підтримки, вироблення механізмів стимулювання розвитку стартап-підприємництва у регіоні з метою безперервного вдосконалення екосистеми та підходів до управління нею відповідно до вимог часу.

На етапах ініціювання створення екосистеми державний сектор може зосередити свою увагу на формуванні національної стартап-спільноти, організуванні стартап-подій та заходів для технологічних компаній, формуванні періодичних інформаційних каталогів стартап-компаній регіону.

Інформаційна підтримка державного сектору через організування зустрічей стартап-компаній та інвесторів на ранніх стадіях, організування подій – змагань серед стартапів допомагатиме краще налагодити комунікації між локальними

та національними екосистемами стартапів, залучатиме все більше учасників до екосистеми (університети, громадські організації), популяризуватиме місцеву екосистему в очах міжнародного інвестиційного співтовариства.

Список використаних джерел:

1. Aljarwan, A.A., Yahya, B.A., Almarzooqi, B.M., Mezher, T. Examining the framework of entrepreneurial ecosystems: A case study on the United Arab Emirates. *International Journal of Entrepreneurship*. 2019. № 23(3). URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85074107467&partnerID=40&md5=b4718cc5fe2ef1b1f328c975b62ec05f> (accessed 15 October 2021).
2. Bhagavatula, S., Mudambi, R., Murmann, J.P. Innovation and Entrepreneurship in India: An Overview. *Management and Organization Review*. 2019. № 15(3). P. 467–493. URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85073791162&doi=10.1017%2fmor.2019.52&partnerID=40&md5=a5399fbc249dbbe830582b124ab22ea1>. DOI: 10.1017/mor.2019.52 (accessed 15 October 2021).
3. Petru, N., Pavlák, M., Polák, J. Factors impacting startup sustainability in the Czech Republic. *Innovative Marketing*. 2019. № 15(3). P. 1–15. URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85072107425&doi=10.21511%2fim.15%283%29.2019.01&partnerID=40&md5=969611b28dfb2296e38b87922d6d76ed> (accessed 15 October 2021).
4. Barbulescu, O., Constantin, C.P. Sustainable growth approaches: Quadruple Helix approach for Turning Brasov into a Startup City. *Sustainability (Switzerland)*. 2019. № 11(21), art. № 6154. URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85074842455&doi=10.3390%2fsu11216154&partnerID=40&md5=6c459af9e6ec54d4e434a1ff0a0dd6bc>. DOI: 10.3390/su11216154 (accessed 15 October 2021).
5. Roundy, P.T., Bayer, M.A. To bridge or buffer? A resource dependence theory of nascent entrepreneurial ecosystems. *Journal of Entrepreneurship in Emerging Economies*. 2019. № 11(4). P. 550–575. URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85069524306&doi=10.1108%2fJEEE-06-2018-0064&partnerID=40&md5>. DOI: 10.1108/JEEE-06-2018-0064 (accessed 15 October 2021).
6. Le Trinh, T. Factors affecting startup performance of small and medium-sized enterprises in Danang city. *Entrepreneurial Business and Economics Review*. 2019. № 7(3). P. 187–203. URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85074156705&doi=10.15678%2fEBER.2019.070310&partnerID=40&md5>. DOI: 10.15678/EBER.2019.070310 (accessed 15 October 2021).
7. Patnaik, A., Pasumarti, S.S., Nayak, B. Performance evaluation of startup Odisha policy. *International Journal of Recent Technology and Engineering*. 2019. № 8(3). P. 3710–3715. URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85073449353&doi=10.35940%2fijrte.C4868.098319&partnerID=40&md5>. DOI: 10.35940/ijrte.C4868.098319 (accessed 15 October 2021).
8. Muramalla, V.S.S.R., Al-Hazza, A.M. Entrepreneurial strategies and factors stimulate the business of tech startups. *International Journal of Financial Research*. 2019. № 10(3). P. 360–370. URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85065957705&doi=10.5430%2fijfr.v10n3p360&partnerID=40&md5=3ff29d1391d8ee6ef5d1cab023872e5e>. DOI: 10.5430/ijfr.v10n3p360 (accessed 15 October 2021).
9. Playbook for strategic collaboration between public sector operators in startup ecosystems. URL: https://tainaketola.files.wordpress.com/2019/10/startup_playbook.pdf (accessed 2 January 2022).

References:

1. Aljarwan, A.A., Yahya, B.A., Almarzooqi, B.M., Mezher, T. (2019) Examining the framework of entrepreneurial ecosystems: A case study on the United Arab Emirates. *International Journal of Entrepreneurship*, vol. 23(3). URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85074107467&partnerID=40&md5=b4718cc5fe2ef1b1f328c975b62ec05f> (accessed 15 October 2021)
2. Bhagavatula, S., Mudambi, R., Murmann, J.P. (2019) Innovation and Entrepreneurship in India: An Overview. *Management and Organization Review*, vol. 15(3), pp. 467–493. Available at: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85073791162&doi=10.1017%2fmor.2019.52&partnerID=40&md5=a5399fbc249dbbe830582b124ab22ea1>. DOI: 10.1017/mor.2019.52 (accessed 15 October 2021)
3. Petru, N., Pavlák, M., Polák, J. (2019) Factors impacting startup sustainability in the Czech Republic. *Innovative Marketing*, № 15(3), pp. 1–15. URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85072107425&doi=10.21511%2fim.15%283%29.2019.01&partnerID=40&md5=969611b28dfb2296e38b87922d6d76ed> (accessed 15 October 2021)
4. Barbulescu, O., Constantin, C.P. (2019) Sustainable growth approaches: Quadruple Helix approach for Turning Brasov into a Startup City. *Sustainability (Switzerland)*. 11 (21), art. no. 6154. URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85074842455&doi=10.3390%2fsu11216154&partnerID=40&md5=6c459af9e6ec54d4e434a1ff0a0dd6bc> DOI: 10.3390/su11216154 (accessed 15 October 2021)
5. Roundy, P.T., Bayer, M.A. To bridge or buffer? A resource dependence theory of nascent entrepreneurial ecosystems. *Journal of Entrepreneurship in Emerging Economies*. 2019. 11(4). pp. 550–575. URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85069524306&doi=10.1108%2fJEEE-06-2018-0064&partnerID=40&md5>. DOI: 10.1108/JEEE-06-2018-0064 (accessed 15 October 2021)
6. Le Trinh, T. (2019) Factors affecting startup performance of small and medium-sized enterprises in Danang city. *Entrepreneurial Business and Economics Review*, vol. 7(3), pp. 187–203. URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85074156705&doi=10.15678%2fEBER.2019.070310&partnerID=40&md5> DOI: 10.15678/EBER.2019.070310 (accessed 15 October 2021)
7. Patnaik, A., Pasumarti, S.S., Nayak, B. (2019) Performance evaluation of startup Odisha policy. *International Journal of Recent Technology and Engineering*, vol. 8(3), pp. 3710–3715. URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85073449353&doi=10.35940%2fijrte.C4868.098319&partnerID=40&md5>. DOI: 10.35940/ijrte.C4868.098319 (accessed 15 October 2021)
8. Muramalla, V.S.S.R., Al-Hazza, A.M. (2019) Entrepreneurial strategies and factors stimulate the business of tech startups. *International Journal of Financial Research*, vol. 10 (3), pp. 360–370. URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85065957705&doi=10.5430%2fijfr.v10n3p360&partnerID=40&md5=3ff29d1391d8ee6ef5d1cab023872e5e> DOI: 10.5430/ijfr.v10n3p360 (accessed 15 October 2021)
9. Playbook for strategic collaboration between public sector operators in startup ecosystems. URL: https://tainaketola.files.wordpress.com/2019/10/startup_playbook.pdf (accessed 2 January 2022).

FORMATION AND DEVELOPMENT OF STARTUP ECOSYSTEMS

Summary. Fast-growing companies in the form of startups create significant opportunities to revive the growth of the national economy, increase funding for innovation, develop new industries and increase international trade. The new realities of today's dynamic environment require the public and private sectors to find new methods and approaches to managing innovation processes. Establishing public-private partnerships and close cooperation between cities and regions with corporations, public sector organizations, and small and medium-sized businesses becomes noteworthy. In recent years, there has been an intensification of scientists' attention to the formation and development of startup ecosystems, the study of factors for their successful construction, and the development of policies to stimulate startup entrepreneurship. The article examines effective tools for the formation and development of the ecosystem of startups in different countries. The article examines foreign experience in the formation and development of startup ecosystems, identifies key factors for the successful development of national startup ecosystems, and outlines the main directions and stages of traditional innovation systems transformation into a flexible and efficient startup ecosystem. The author analyzes the foreign practice of public sector use of various tools for the formation and development of startup ecosystems, defines the role of the public sector in initiating the creation of local ecosystems and developing models to support them, policy development, and development of startups in the region. The article identifies the main differences between national innovation systems and startup ecosystems. Based on the review of scientific literature, a study of experts, international experience of successful development of startup ecosystems, the possibilities of its application in our country are analyzed; recommendations that can be taken into account when developing national policy of startup ecosystem are offered. When developing strategies for the initiation of startup ecosystems, it is necessary to consider the role of the public sector in developing models and mechanisms to stimulate startup entrepreneurship.

Key words: startups, startup ecosystem, national innovation system, policies and strategies of formation and development of startup ecosystem.